

iaeden

SALVEM L'EMPORDÀ

**institució altempordanesa
per a la defensa i estudi de
la natura**

**BUTLLETÍ NÚM. 180
TARDOR DE 2023**

Butlletí núm. 180
Tardor 2023

**Editat per la Institució
Altempordanesa per a la
Defensa i Estudi de la Natura
(IAEDEN), entitat independent
sense afany de lucre declarada
d'Utilitat Pública i membre
de la Federació Ecologistes
de Catalunya.**

Apartat correus 245 Figueres
Tel.: 972 670 531
e-mail: iaeden@iaeden.cat
web: www.iaeden.cat

Junta directiva de la IAEDEN 2023
President: *Llorenç Pascua*
Vicepresidenta: *Bàrbara Schmitt*
Secretari general: *Lluís Serrano*
Tresorera: *Consol Rovira*
Vocals: *Anna Albó, Marta Ball-llosera,
Ignasi Batet, Carme Bosch,
Frederic Fortunet, Marcel Gutinell,
David Ibáñez, Leonel Manso,
Marta Ortega, Damià Pastor,
Ernest Pous, Anna Maria Pujol,
Esteve Robleda, Miquel Sanchez,
Ariana Seglar, Xavier Vizcaino,
Mikel Zabala.*

Han col·laborat en aquest número:
*Ignasi Batet, Ramon Caralt,
Jofre Espigulé, Pau Federico,
Sílvia Guitard, Arnau Lagresa,
Mireia Mena, Berto Minobis,
Mireia Monegal, Llorenç Pascua,
Judit Perxés, Miquel Sánchez,
Barbara Schmitt, Joan Ventura*

Composició de textos:
Digital Press & Print, Figueres

Impres a:
Gràfiques Canigó

Impres en paper ecològic

IAEDEN no comparteix
necessàriament les opinions
expressades en les col·laboracions
signades pels seus autors.

© 2023, IAEDEN

S U M A R I

Portada	
Composició de Miquel Sánchez	
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	5
Noticiari	7
Ciència des de l'Empordà	12
Arguments	14
Reflexions d'en Ramon: Millor no rendir-se a l'amo	17
Butlleta d'inscripció	19

Les aportacions econòmiques a favor de la
IAEDEN-Salvem l'Empordà es poden fer a
TRIODOS, compte núm.

ES12 1491 0001 2130 0007 9133.

Els donatius i la quota de soci/sòcia es poden
desgravar de l'IRPF. Només ens heu de fer saber
el vostre DNI, i us enviem un certificat.

amb el suport de:

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

La destral

He sentit explicar que, en un lloc imprecís de la serralada que uneix l'Empordà amb les comarques situades més al nord (el Vallespir i el Rosselló), hi ha una vella masia, els habitants de la qual es vanten de posseir una destral realment antiga. Ells la situen a l'època en què el comte Tallaferró foragitava els sarraïns d'aquestes contrades.

Quan algun visitant de la dita masia mostra interès per veure la destral que s'imagina d'un gran valor i, com a tal, resguardada del pas del temps dins d'alguna luxosa vitrina que realci la seva importància, es troba que li mostren una eina que, en algun racó del mas, fa companyia a moltes altres que tenen un ús quotidià.

La sorpresa augmenta quan s'adona que el seu aspecte, a part d'evidenciar senyals de treball recent, no difereix gaire de qualsevol altra destral que pogués haver estat adquirida no fa pas massa anys.

Davant de les preguntes que plantegen els qui han viscut aquesta situació, a voltes desconcertats per la incòmoda sensació d'una possible presa de pèl, els propietaris de l'eina sempre argumenten el mateix: que l'ús continuat que n'han fet desenes de generacions ha provocat que el mànec de la destral s'hagi hagut de canviar, forçosament, moltes vegades i la peça del tall gairebé altres tantes.

Aquest petit relat, a part de provocar algun somriure, pot ser també motiu de reflexió.

Sovint tenim la temptació de posar en una "vitrina" objectes, records, persones... que, en un cert moment, ens han semblat resplendents. Les voldríem conservar intactes i que la seva llum es mantingués per sempre.

A grans trets poden passar dues coses: que allò que en un moment concret ens ha semblat molt atractiu ho acabem mitificant i, per tant, perdi a l'alça la seva veritable dimensió, prenent-ne una altra que el pas del temps, inevitablement, pot tornar insignificant. O bé que, ja de bon començament, a poc a poc, s'hi vagi dipositant com una patina polsosa que li acabarà amagant tota la vàlua real que ha tingut.

Això es pot aplicar a tots els àmbits, a les entitats, també.

La nostra ha viscut moments gloriosos i ha gaudit de persones rellevants, no cal dir-ho. El mateix naixement de la IAEDEN va anar lligat a l'exitosa campanya que va aconseguir la salvaguarda dels Aiguamolls. La seducció de viure ancorats en aquell fet remarcable ha planat sovint sobre l'entitat.

També si féssim un catàleg de persones que, en diferents camps, han liderat el ritme de la nostra petita història, n'hi trobaríem un bon feix.

Quan, pel fet que sigui, deixen d'ocupar un lloc capdavanter hi ha el perill d'aturar-se a contemplar l'estela lluminosa que han deixat, i a viure de renda de l'èxit que ens han aportat.

Si la IAEDEN-Salvem l'Empordà ha arribat on és ara, és perquè ha pres una constant activa enfront de les temptacions de passivitat.

Hem sabut (més o menys encertadament) aprofitar una energia prèvia per sumar-n'hi una de nova i, així, anar avançant decididament.

Aquestes reflexions m'han vingut al cap pel fet que, el fins ara tècnic i portaveu, en Raül Domínguez, deixa el càrrec per centrar-se en una ocupació, fora de l'entitat, més propera a la seva residència habitual.

En poc més de tres anys ha fet molta feina i ben feta.

Com en una cursa de relleus, ell va agafar el testimoni de la Marta Ball-llosera, que li va passar el bagatge de vint anys llargs d'excel·lent trajectòria. Ha sabut utilitzar intel·ligentment aquesta energia i ara, al seu torn, ha passat el testimoni al que ja és el nou tècnic i portaveu: l'Arnau Lagresa.

A l'Arnau, se li intueixen les qualitats necessàries per fer una bona cursa.

Té la responsabilitat d'encarnar tots els afanys d'aquells que l'han precedit. Cal dir, però, que aquesta responsabilitat no l'ha pas de sostenir tot sol. Compta amb el suport de tots plegats, que no consisteix, precisament, en l'actitud improductiva d'un espectador que s'ho mira impassible des de la grada.

Llorenç Pascua

foto: Ll. P.

En Raül i l'Arnau treballant plegats.

CALENDARI D'ACTIVITATS

Dissabte 16 de setembre. Dia dels grills i saltamartins

Coincidint amb els dies dels grills i saltamartins, una activitat de recerca d'ortòpters que es fa a tot Catalunya, a l'Empordà buscarem i identificarem els ortòpters del costat del riu Muga a càrrec de Joan Ventura. **Hora i lloc de trobada:** a les 2/4 de 7 de la tarda a l'aparcament del Pont Vell a Castelló d'Empúries. L'activitat té una durada de dues hores, però qui vulgui pot portar sopar i llanterna i, quan es faci fosc, es farà una sortida per buscar grills. **Aportació i inscripcions:** l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a agroterritori@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN i Antaxius-ICHN **Col·labora:** APNAE

Dissabte 30 de setembre. Anellament d'ocells als estanyols del Mas Margall

Continuem amb les sessions d'anellament científic d'ocells als estanyols del Mas Margall fruit de la col·laboració amb l'Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós. La idea és realitzar de forma periòdica, al llarg de l'any, aquestes sessions d'anellament als estanyols amb l'objectiu d'obtenir dades dels ocells de la zona i, a la vegada, divulgar a la població la riquesa faunística. Les sessions aniran a càrrec de l'ornitòleg Guillem Arrufat. **Hora i lloc:** a partir de les 8 del matí als estanyols del Mas Margall (Avinyonet de Puigventós). **Aportació i inscripcions:** l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN. **Col·labora:** Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós.

Diumenge 8 d'octubre. La Muga pas a pas. 4a etapa

Sortida per descobrir els valors naturals i culturals que amaga la Muga, des del seu naixement fins a la seva desembocadura. En aquesta quarta etapa, anirem des d'Albanyà fins a l'embassament de Darnius-Boadella, acompanyats per l'Ignasi Batet. Cal venir preparats per caminar amb el material adequat i ser previsors amb el temps que pugui fer. **Hora i lloc de trobada:** a les 8 del matí a l'aparcament del Pantà de Darnius-Boadella. **Cal dur:** bon calçat, esmorzar, dinar, aigua i prismàtics (opcional). Bastons per qui li faci falta. **Aportació i inscripcions:** gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà

Dissabte 14 d'octubre. Taller de Plantes Medicinals

Amb la Cristina Viñas, fitoterapeuta de l'Associació El Cau de les Marietes, ens endinsarem en un taller per conèixer i aprendre de les plantes medicinals. Aquest any

s'exploraran les possibilitats de fer un menú a partir de plantes invasores. **Hora i lloc:** a les 11h del matí a l'Ateneu de Figueres. **Aportacions i inscripcions:** gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN

Dissabte 4 de novembre. Jornada de voluntariat per fer manteniment i gestió dels estanyols del Mas Margall

Es realitza una nova jornada de voluntariat als estanyols del Mas Margall (Avinyonet de Puigventós). Les feines a realitzar seran neteja d'aguait, desbrossament i construcció de caixes nius per instal·lar a la zona. **Hora i lloc:** a les 9 del matí als estanyols. **Aportació i inscripcions:** l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup de Natura IAEDEN

Divendres 10 de novembre. Conferència i taller per conèixer els bolets

El biòleg i micòleg Daniel Siscart ens farà una xerrada-taller per conèixer els grans grups de bolets així com també les seves curiositats. Des dels més comuns i comestibles dins els més rars i/o tòxics. **Hora i lloc:** a les 7 de la tarda a l'Ateneu de Figueres.

Aportació i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i menors, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531. Places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN

Novembre. Xerrada del Projecte Òliba

L'ornitòleg i naturalista Guillem Arrufat ens explicarà que és el Projecte Òliba, així com les característiques i els costums d'aquest silenciós i fascinant rapinyaire nocturn. **Hora i lloc de trobada:** la xerrada es farà a l'Ateneu de Figueres durant el mes de novembre. Seguiu les nostres xarxes socials perquè allà anunciarem dia i hora.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN

Novembre i desembre. Cens d'ajocadors d'ocells aquàtics

L'objectiu d'aquest cens és fer el recompte dels ajocadors de corbs marins, esplugabous, arpelles... que hi ha al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Cal tenir un mínim de coneixement en identificació d'ocells per participar-hi. **Hora i lloc:** els dies dels censos encara s'han de concretar. Estigueu pendents de la web i les nostres xarxes socials! **Aportació i inscripcions:** l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament al telèfon 972 454 672 o apnae@apnae.org

Organitza: APNAE, ICO, Grup Natura de la IAEDEN **Col·labora:** PNAE

Matinal botànica

El 3 de maig passat, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Figueres i dins dels actes de les Festes de la Santa Creu, va tenir lloc la sortida per conèixer les plantes comunes del castell de Sant Ferran. Va comptar amb la participació d'unes vint-i-cinc persones que, sota el guiatge d'en Gerard Carrión, vam poder gaudir d'una visió molt didàctica de la botànica d'aquest emblemàtic indret figuerenc. Biologia, característiques, usos, història, curiositats... de tota mena d'arbres, arbusts, matolls i plantes que, sovint pel fet de tenir-los molt propers, no valorem prou, alhora que, pel nostre estil de vida cada cop més urbà, n'anem perdent els coneixements que, ben segur, els nostres avantpassats tenien. Una sortida que molts recordarem de bon grat gràcies, en bona part, al mestratge d'en Gerard que va saber despertar i mantenir, al llarg de tot l'itinerari, l'interès de tothom.

foto: L.I. P.

Trobada de prats de dall 2023

El dissabte 27 de maig va tenir lloc a Cantallops la Trobada anual de prats de dall, que incloïa una matinal d'activitats i la reunió amb els propietaris dels prats amb els quals tenim acords de custòdia. En total, unes 30 persones vam gaudir d'aquesta extraordinària jornada.

foto: Custòdia Agrària

Ruta botànica. En Joan Font, botànic del projecte, va guiar un grup de persones per una ruta circular a peu que ens acostava a uns quants dels prats que formen part del projecte. En aquesta ocasió varen ser el prat de Font Esteve, l'estany Rodó i l'estany Martí. I encara que fos de lluny, també es va poder atalaiar el prat dels Estanys, també anomenat estany Garriga, on estem batallant per guanyar la partida als freixes que s'entesten a rebrotar. Tot i que l'any ha estat extremadament sec, la pluja caiguda les setmanes precedents

han animat una mica l'herba i la florida, tot i que ha estat molt més escassa que altres anys.

Dall amb dalla. Per altra banda, es va fer una convocatòria a les persones de la zona que sabessin dallar, o que tinguessin records del temps en què es dallava. La

foto: Custòdia Agrària

trobada tenia per objectiu compartir coneixements i records a través d'una tertúlia. Els convidats podien dur la seva dalla, si la conservaven, i hi havia la possibilitat de dallar un tros del prat de Font Esteve. Va ser molt emocionant reunir persones com l'Antoni Freixenet, en Miquel Sabartés, en Llorenç Alsina, que són testimonis dels temps en què encara es feia servir la dalla a Cantallops i a Capmany. I fou

també molt valuós poder comptar amb persones de la generació següent que han volgut aprendre a dallar amb dalla, i ens han acompanyat i aportat molt a l'activitat: en Xavier Alsina i l'Albert Campsolinas. Agraïm especialment la presència de l'Esteve Costa, fill d'Hostalets d'en Bas, i ànima de la festa del Dia de la Dalla, gran coneixedor d'aquesta eina i tot el que l'envolta, que es va animar a venir i va convidar tothom qui volgués provar-ho a fer servir la seva eina.

Tertúlia amb la gent gran. Al dall li va seguir un moment de repòs i de compartir informacions, coneixements i records del dall a Cantallops o en altres zones del país. Uns testimonis valuosos que vam recollir en una gravació i que esperem puguin ser d'interès pel que fa a la conservació del patrimoni cultural. La tertúlia la va guiar en Lluís Serrano, historiador, que va anar llançant preguntes a uns i altres, posant sobre la taula diverses qüestions al voltant del dall amb la dalla: qui el feia, si era remunerat o no, quan tenia lloc, d'on es treien les eines, qui picava les dalles, quin paper hi jugaven les dones, el valor del dall enfront la pastura, quina funció hi tenia el bestiar, i la desaparició del dall amb l'arribada d'altres eines i més tard dels motors. Ens hi haguéssim pogut estar hores i hores, entre records i anècdotes, vocabulari o detalls tècnics. Va ser, realment, una trobada preciosa.

foto: Custòdia Agrària

Aquest estiu han tornat les activitats il·legals a la gola del Fluvià

Amb motiu de la inauguració de la guingueta a la gola del Fluvià l'1 de juliol passat, des de l'entitat i conjuntament amb el Grup en Defensa de la Gola del Fluvià, vam denunciar per tots els mitjans possibles la situació a la desembocadura. Des de l'empresa Port Natura, s'han col·locat una sèrie d'infraestructures que barren el pas al camí del Joncar, què és de titularitat pública, es fa ús de l'espai com a pàrquing per a autocaravanes, es fa ús de la làmina d'aigua, i aquest estiu hi ha aparegut l'anomenada guingueta. I tot això sense cap permís ni llicència. És per aquest cúmulo d'activitats il·legals que considerem que la situació en aquest espai natural és insostenible. La gola del Fluvià llinda amb el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, i està considerat com a espai Xarxa Natura 2000 per la Unió Europea.

A causa d'aquesta situació, a mitjans de juliol, ens vam reunir amb organismes de la Generalitat i l'Ajuntament de Sant Pere Pescador per intentar trobar-hi una solució, i si bé vam rebre el compromís d'acabar amb tota aquesta sèrie d'activitats il·legals, no hi ha hagut cap acció perquè així sigui. La Generalitat va posar una multa al promotor de més de 30.000 euros, però la situació ha continuat sent la mateixa.

És per això que, ja a principis d'agost, es van fer dues accions al municipi afectat per tal de queixar-nos, especialment per la vulneració al dret als ciutadans d'accedir al camí del Joncar. El dimecres 2 d'agost vam barrar simbòlicament l'entrada al consistori municipal responsabilitzant l'ajuntament actual de la vulneració d'aquest dret, i el dissabte següent, el 5 d'agost, vam barrar durant dues hores l'accés al camí del Joncar.

L'espai de la gola del Fluvià no és un espai únicament privat, tal com hem pogut comprovar a través del Registre de Propietat de Figueres, tant l'Ajuntament de Sant Pere com la Generalitat en són propietaris. El promotor no ha rebut cap autorització per a les activitats comercials que hi desenvolupa i s'incompleixen les mesures mínimes d'higiene, seguretat i salubritat. I tot això en un espai classificat com a no urbanitzable i catalogat com a sòl de

Protecció Especial. Tot i que valorem positivament la sanció posada recentment per l'Administració pública, considerem què és insuficient i seguirem lluitant fins que les respectives administracions compleixin amb les seves obligacions i tanquin de manera immediata l'activitat econòmica que es du a terme al Fluvià Nàutic i que s'ordini la restitució del sòl malmès per l'activitat que s'hi practica.

Acció realitzada davant l'Ajuntament de Sant Pere, el dia 2 d'agost.

foto: L.I. P.

foto: Arnau Lagresa

Acció feta al camí del Joncar, el dia 5 d'agost.

CIÈNCIA DES DE L'EMPORDÀ

Trobades a l'Empordà dues noves espècies d'aranya per a Catalunya

Catalunya, amb la seva situació geogràfica privilegiada i la seva diversitat d'hàbitats, acull més de 700 espècies d'aranyes, gairebé la meitat de les quals es troben catalogades a la fauna iberobalear. No obstant això, encara queden espècies per descobrir.

Recentment, hem publicat un article presentant 24 noves espècies d'aranya per a Catalunya. Dues d'aquestes espècies les vaig trobar a l'Empordà: la *Pseudicius encarpatus* i l'*Ozyptila praticola*. Un dels exemplars es va trobar a prop de la font pudosa de Sant Climent Sesebes i els altres a Vila-sacra i a Pau (Mas Mornau), durant els mesos de maig i juny de 2022.

La *Pseudicius encarpatus* pertany a la família dels saltícids. L'exemplar que vaig trobar era un mascle i es va localitzar en un bosc de ribera a Sant Climent Sesebes. Ja havia estat identificat a altres regions de la península, com Castelló de la Plana i Navarra. No obstant això, la seva presència a Catalunya podria indicar una

foto: Jofre Espigulé

Pseudicius encarpatus

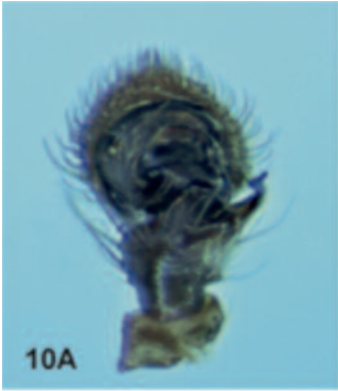

foto: Jofre Espigulé

Ozyptila praticola

distribució més àmplia d'aquesta espècie. Vaig poder realitzar una identificació preliminar de l'exemplar gràcies a un aracnòleg estranger que va reconèixer l'observació que vaig publicar a iNaturalist. Aquest fet em va motivar a cercar-lo de nou i a fotografiar-lo amb més detall mitjançant una lupa binocular per poder identificar-lo pel que fa a l'espècie. De fet, ja existien altres possibles observacions d'aquesta espècie a Catalunya registrades a iNaturalist que hem citat. D'aquí la importància de compartir les vostres observacions en aquesta plataforma.

D'altra banda, l'*Ozyptila praticola* és una aranya cranc amb presència des d'Europa fins a l'Àsia central, i ha estat introduïda tant a Amèrica del Nord com del Sud. Vaig trobar fortuïtament un parell d'exemplars mascles a Vila-sacra i al mas Mornau, a Pau, durant una activitat naturalista.

Aquests descobriments no només evidencien la gran diversitat biològica de Catalunya, sinó que també destaquen la necessitat de continuar fent observacions de ciència ciutadana com a eina per enriquir el nostre coneixement de la fauna local. Així doncs, mentre continuem descobrint més sobre la nostra fauna, no hem d'oblidar la importància de conservar i protegir els hàbitats per a tantes espècies diferents. Ja són més de 6000 espècies diferents observades dins el projecte de ciència ciutadana EmpordàNat: <https://www.inaturalist.org/projects/empordainat>. Us animo a compartir les vostres observacions!

Jofre Espigulé Pons

Domènech, M.; Méndez, Ó.; Espigulé-Pons, J.; Carbonell, R. & Pinilla-Rosa, M. (2003). "Nuevas citas aracnológicas (Araneae) en Cataluña (NE de la Península Ibérica)". *Revista Ibérica de Aracnología* 42: 159-166.

ARGUMENTS

I ara toca... Renovables!

El tema de la implantació de les energies renovables està de moda. Però, malgrat la gran quantitat d'informació que disposem avui dia, sovint ens trobem que ens manquen peces per completar un discurs coherent que es pugui acceptar com a criteri propi.

Tothom pretén portar-nos cap al seu terreny. Però, com que no ens veuen capaços d'entendre segons què, ens tracten com a criatures i ens amaguen arguments.

Aquest escrit no pretén convèncer ningú, només vol mostrar amb claredat el que pensem des de la IAEDEN-Salvem l'Empordà perquè, un cop contrastat amb altres informacions, qui ho vulgui pugui arribar a formar-se el seu punt de vista particular.

El panorama actual és el següent:

Els temps que estem vivint estan marcats, entre altres, per **dues grans crisis**:

La **crisi climàtica**. L'augment accelerat de l'escalfament planetari a causa, bàsicament, de les emissions de CO₂ produïdes per l'ús de combustibles fòssils, ha comportat canvis importants en el clima de la Terra: sequeres, inundacions, freqüència de fenòmens extrems... que estan provocant la desaparició de moltes espècies i dificultant enormement la vida dels humans.

L'altra és la **crisi energètica**. El petroli, que és la principal font d'energia i el motor de l'economia mundial, està donant símptomes clars de declivi per l'esgotament dels principals llocs d'extracció. Es troben també en un estat similar l'urani, el carbó i el gas natural.

En l'escenari d'aquestes crisis hi ha **dos grans actors**:

Els **polítics professionals** (de Catalunya, d'Espanya i d'Europa), tant els que estan governant com els que pretenen arribar-hi. Tots tenen el deure, perquè així ho han acceptat i manifestat, de treballar pel bé comú.

L'altre actor és el **poder econòmic** (empreses multinacionals, lobbys empresarials, fons d'inversió, bancs...), altament agressiu amb les persones i el medi ambient, que aspira a un creixement il·limitat, en un planeta que té els recursos cada vegada més clarament limitats.

Per resoldre la crisi climàtica, el poder econòmic (amb la complicitat dels representants polítics), pretén substituir les energies d'origen fòssil, apostant per la implantació a gran escala de les energies renovables. Bàsicament a partir de macro instal·lacions de parcs eòlics i solars. Tot i que l'objectiu inicial (reducció d'emissions de CO₂ a l'atmosfera) és prou lloable, el resultat final acaba anant just en el sentit contrari, per les raons següents:

- Els espais naturals i agrícoles i, en general, tots els hàbitats ben conservats, fan per si sols, i de forma natural, captació dels excedents de CO₂. La implantació d'aquestes macro instal·lacions per a generar energies renovables, amb tot el que comporta de moviments de terres, construcció de noves carreteres, plataformes d'ancoratge, línies d'evacuació, etc., degrada substancialment aquests espais fent que perdin la seva capacitat natural de captació i reducció de CO₂.
- Per a la construcció, transport, muntatge, manteniment, reparacions i posterior desmantellament d'aquestes macro instal·lacions es necessita una quantitat ingent d'energia. Aquesta només pot ser d'origen fòssil. Per tant, accelerant la seva implantació s'agreugen, tant el canvi climàtic com l'esgotament de les reserves petrolieres.

Aquestes raons són prou conegudes de tots. Però com que l'únic objectiu és obtenir uns grans beneficis econòmics a curt termini, s'amaguen a fi d'evitar protestes i aldarulls.

Quina és la nostra posició?

És per tot el que s'ha argumentat fins aquí, que la IAEDEN-Salvem l'Empordà és contrària a la implantació d'energies renovables a partir del model imposat pel poder econòmic, amb la complicitat del poder polític.

Quina és la nostra proposta?

Que es comenci a fomentar, per tots els mitjans que tenim disponibles, un decreixement ordenat. Una part molt important de científics independents avalen la seva viabilitat i la certesa que tothom disposarà d'unes bones condicions de vida amb aquest canvi de model.

A partir d'aquest decreixement, s'ha de fer el càlcul de l'energia que realment necessitem, sense malgastar-la en coses supèrflues i fútils.

Aquesta energia necessària s'haurà d'extreure de fons renovables produïdes en petites o mitjanes instal·lacions implantades en el territori on s'ha de consumir, i gestionada per ajuntaments, cooperatives de consum, comunitats energètiques... espais on la ciutadania hi tingui la total sobirania participativa i decisòria, excloent-hi totalment el model econòmic actual, deshumanitzat i altament agressiu amb el territori.

Finalment una constatació.

Aquest model econòmic, fins ara, satisfieia la seva voracitat a les perifèries. Això era útil per a les nostres consciències. Era relativament senzill ignorar el drama dels altres. Com que a les perifèries ja no hi queda gairebé res per depredar, cada cop tenim les seves mossegades més properes. I ara sí que hauré de patir. No sols pel drama dels altres, sinó també pel nostre propi infortuni.

Llorenç Pascua

dibuix:
Pep Claparols
(1940-2017)

REFLEXIONS D'EN RAMON

Millor no rendir-se a l'amo

Les dades de la situació climàtica i hídrica de l'estiu a Catalunya no donen opció a dubtar de l'emergència. S'han de prendre mesures molt més radicals i les institucions no ho fan. Davant d'aquesta actitud, el rol de les ciutats i els pobles és fonamental per a reduir els efectes del canvi climàtic. Uns protagonistes importants que haurien de fer més del que fan són els ajuntaments. Exposaré sis accions que haurien d'impulsar-se. PRIMERA ACCIÓ: Aprovació d'un Pla municipal de sostenibilitat per plantejar objectius climàtics consensuats amb la societat civil. El Pla seria revisat periòdicament i vincularia tots els projectes municipals. SEGONA ACCIÓ: Control del sector energètic. El govern municipal ha d'apostar per generar un model energètic renovable sense seguidisme dels grans oligopolis. Així mateix, s'ha d'anar cap a la municipalització o aprovació d'empreses mixtes d'electricitat per a revertir els beneficis en el municipi i la població com ja es fa en algunes ciutats. TERCERA ACCIÓ: Incidir en el sector de la mobilitat, un dels màxims responsables del canvi climàtic, prioritzant polítiques de transport públic, trens, tramvies, autobusos, disminuint índexs de motorització per aconseguir menys vehicles i circulació de cotxes, creació de zones Zero, aparcaments dissuasius amb tarifes més barates com més s'allunyin del centre i amb bones connexions, punts de càrrega de cotxes elèctrics amb energia renovable, promocionar el *car sharing* o cotxe compartit, rutes de bicicleta ràpides i segures, etc. QUARTA ACCIÓ: Residus: El focus s'ha de posar en consumir menys i generar menys residus per reduir la contaminació i l'explotació dels materials del planeta Terra. Per aconseguir un millor control de les ràtios de recollida i el tractament s'ha d'anar cap a la gestió pública del cicle dels residus. També cal impulsar plantes d'aprofitament de calor i energia dels residus. CINQUENA ACCIÓ: L'habitatge. Europa és responsable de més del 36% de les emissions de CO₂. Respecte a l'habitatge existent, s'ha d'anar cap a polítiques de rehabilitació per disminuir el CO₂. Respecte als habitatges nous s'ha de construir menys als pobles, ciutats i costes catalanes amb la promoció de l'habitatge social, i cooperatives. S'ha d'impulsar l'autoconsum, tant privat com col·lectiu, i utilitzar l'energia excedentària per a ús col·lectiu i, en la construcció, practicar l'arquitectura bioclimàtica. SISENA ACCIÓ: Promocionar la Ciutat

Verda, és a dir, carrers arbrats, creació d'ombres i refugis climàtics, illes verdes, parcs per a l'esbarjo, planificació no especulativa. Un altre tema és aprofitar la pluja cercant la permeabilitat a l'excessiu asfalt de les ciutats, també impulsar horts urbans, protegir la biodiversitat, etc. Respecte a l'aigua, només dues observacions ara i aquí, la urgent aprovació dels plans de sequera i anar cap a la municipalització dels serveis. En totes aquestes iniciatives la ciutadania ha de ser la protagonista.

Són sis accions, podrien ser més i totes elles porten implícit el “Decreixement”, paraula maleïda que s'associa falsament a viure pitjor quan del que es tracta és de gestionar millor el patrimoni. En general, les polítiques sobre el canvi climàtic que es fan des dels ajuntaments estan dins del reformisme i del *greenwashing* o ecoblanqueig. S'han de practicar polítiques més rupturistes, no només des dels ajuntaments, sinó també des de la Generalitat i l'Estat amb molt més suport econòmic als ajuntaments. Per finalitzar, contra el lògic pessimisme, la solució no és abaixar els braços perquè significa que l'aire, l'aigua, la biodiversitat, els boscos, les selves, tot quedarà a les mans d'un mercat governat per l'oligarquia financera mundial. Mai s'havia arribat a una situació tan perniciosa per a totes les espècies, fins i tot la nostra, però, afortunadament, es produeixen algunes reaccions radicals contra el totpoderós sistema que no vol baixar del burro. És difícil, però és millor que rendir-se a l'“Amo”. O és millor la rendició? Com diu Luis González Reyes: “Sentim que tenim la responsabilitat d'exercitar la nostra imaginació, de no sucumbir davant mirades apocalíptiques, ni conformar-nos amb una continuïtat verda i reformista a l'existent que, considerem, és una quasi garantia de l'extensió de la destrucció ecològica”.

Ramon Caralt Elias
agost 2023

Gaudeix de l'aigua amb nosaltres TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ☛ Us descobrim els millors indrets en caiac
- ☛ A partir de 40€ al mes

LLANÇÀ - SANT PERE PESCADOR

- ☛ Sortides als Parcs Naturals del Cap de Creus i als Aiguamolls de l'Empordà
- ☛ Botiga de Llançà OBERTA sempre!

www.kayakcostabrava.com reserves@skkayak.com ☎ 972 12 11 12 - 627 43 33 32

BRAU EDICIONS

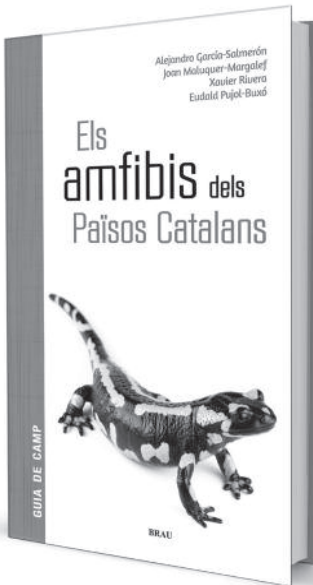
www.brauedicions.com

Els rèptils dels Països Catalans

Albert Montori
Fèlix Amat
Salvador Carranza

Antònia Maria Cirer Costa
Daniel Fernández-Guiberteau
Marc Franch

Antigoni Kaliontzopoulou
Guillem Pérez i de Lanuza
Eudald Pujol-Buxó
Xavier Santos

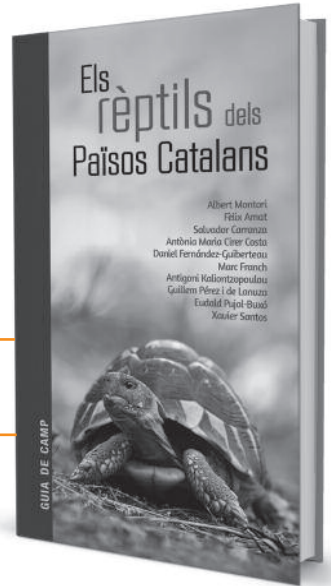

volum 7

col·lecció
MALUQUER

En reconeixement als germans Salvador, Joaquim i Josep Maluquer Nicolau, naturalistes, precursors dels estudis de camp a Catalunya i divulgadors del coneixement científic.

volum 8

Els amfibis dels Països Catalans

Alejandro García-Salmerón
Joan Maluquer-Margalef

Xavier Rivera
Eudald Pujol-Buxó

Col·lecció Maluquer la guia de camp més completa que tracta la fauna i la flora dels Països Catalans.